

Namens gemeente
Almere, Amsterdam,
Den Haag, Ede,
Haarlem, Rotterdam,
Utrecht en Wageningen

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
T.a.v. Staatssecretaris Van Ooijen

Ministerie voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
T.a.v. Minister De Jonge

Datum: 10 maart 2022

Onderwerp: Meer gemeentelijke instrumenten voor een gezonde en duurzame voedselomgeving

Geachte Staatssecretaris Van Ooijen en Minister De Jonge, beste Maarten en Hugo,

Gefeliciteerd met uw beëdiging als Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Samen met u zetten we ons graag in voor een gezonde en duurzame omgeving voor al onze inwoners en toekomstige generaties. Met deze brief vragen wij uw aandacht voor de toezegging van voormalig staatssecretaris Blokhuis om gemeenten meer handvatten te bieden om te kunnen sturen op een gezonde en duurzame voedselomgeving. Graag gaan wij voor het zomerreces met u beiden in gesprek om hiervoor gezamenlijk een wettelijke grondslag uit te werken.

Als gemeenten maken we ons al jaren zorgen over het toenemende overgewicht en de impact daarvan op de gezondheid van onze inwoners. Omdat overgewicht zoveel voorkomt en ook nog altijd toeneemt, is overgewicht niet langer een individueel probleem, maar een volksgezondheidsrisico. Op basis van internationale afspraken en de Wet publieke gezondheid hebben gemeenten een zorgplicht voor een veilige en gezonde voedselomgeving. De voedselomgeving speelt namelijk een belangrijke rol bij de ontwikkeling en het in stand houden van overgewicht en gerelateerde chronische aandoeningen, zoals diabetes en hart- en vaatziekten. Ook heeft de coronapandemie laten zien wat de gevolgen zijn van een hoog percentage obesitas.

Het aanbod van ongezond voedsel neemt sterk toe en is vele malen groter dan voor gezond voedsel. Met name in wijken waar mensen met een lagere sociaaleconomische positie wonen. Daarnaast

vragen klimaat- en biodiversiteitscrises om een beweging richting duurzame, regionale voedselsystemen. Een andere balans in het voedselaanbod is nodig!

Het aanpakken van de stedelijke voedselomgeving is complex en raakt naast publieke gezondheid veel andere domeinen, zoals leefbaarheid, ruimtelijke inrichting en kansengelijkheid. Het ontbreekt gemeenten aan instrumenten om de stedelijke voedselomgeving te reguleren. Vanuit de City Deal 'Voedsel op de Stedelijke Agenda' is gekeken naar de mogelijkheden en beperkingen van het huidige gemeentelijk instrumentarium. Hieruit blijkt dat er meer nodig is voor gemeenten om de gezonde en duurzame voedselomgeving te bevorderen. Wij zijn staatssecretaris Paul Blokhuis zeer erkentelijk voor zijn reactie in de [Kamerbrief van 4 juni 2021](#) op onze [brandbrief van januari 2021](#) waarin hij dit belang deelt en toezeggingen doet om samen met de steden te werken aan een wettelijke grondslag.

City Deal Gezonde en duurzame voedselomgeving

In oktober 2021 is de City Deal 'Gezonde en duurzame voedselomgeving' van start gegaan. In deze City Deal werken steden samen met ministeries en andere partners aan de opgaven op het gebied van de fysieke en sociale voedselomgeving en duurzaam en lokaal voedsel. Onze ambitie is om de voedselomgeving in 2030 overwegend gezond en duurzaam te maken, met name in kwetsbare wijken en rond scholen, in openbare gebouwen en in supermarkten, catering en horeca.

Graag gaan wij met u in gesprek om tot een goede juridische uitwerking te komen van meer gemeentelijke bevoegdheid voor het reguleren van de voedselomgeving. Wij zien op korte termijn de volgende oplossingsrichtingen die wij met u zouden willen bespreken:

- Een grondslag creëren in de Omgevingswet, door een nieuwe invulling van een 'gezonde fysieke leefomgeving';
- Als aanvulling daarop een grondslag creëren in de Wet Publieke gezondheid of Warenwet;
- Een nieuw vast te stellen wet in formele zin, zoals een wet voeding of voedselomgeving.

Daarnaast nemen wij u graag mee in de lopende pilots in de steden. Hierin hopen we veel praktijkervaring op te doen over de (on)mogelijkheden om te sturen op een gezond, inclusief en duurzaam ingerichte voedselomgeving en werken we aan goed onderbouwde en concrete inrichtingsprincipes en meetinstrumenten. We betrekken u graag bij deze discussie.

Tot slot

Wij zijn verheugd met het coalitieakkoord 2021-2025 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst', waarin wij mooie aanknopingspunten zien voor een lokale en gebiedsgerichte aanpak voor een gezonde en duurzame voedselomgeving. Ook zijn wij blij met de nieuwe maatregelen op het gebied van voeding. Hiervoor hebben wij als steden de afgelopen jaren hard gestreden. We kijken dan ook uit naar de aangekondigde suikerbelasting en de btw-verlaging op groente en fruit naar 0%!

Wij hopen op een mooie samenwerking en nodigen u uit om voor het zomerreces samen met ons de volgende stappen te zetten naar een gezonde en duurzame voedselomgeving en een gezonde generatie.

Met vriendelijke groet,

Leon Meijer, wethouder Integrale Voedselaanpak, Ede

Roelie Bosch, wethouder gezondheid, Almere

Simone Kukenheim, wethouder Publieke gezondheid, Amsterdam

Kavita Parbhudayal, wethouder Zorg, Jeugd en Volksgezondheid, Den Haag

Marie-Thérèse Meijs, wethouder Zorg, Welzijn, Volksgezondheid, Haarlem

Christine Eskes, wethouder Volksgezondheid, Zorg en Sport, Rotterdam

Eelco Eerenberg, wethouder Volksgezondheid, Utrecht

Leo Bosland, wethouder voedseltransitie, gezondheid en welzijn, Wageningen